

1. feladat (13 pont)

Határozza meg az alábbi hatványsorok konvergenciasugarát és konvergencia tartományát:

a) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-2)^n}{\sqrt{n} 8^n} x^n$

b) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-2)^n}{\sqrt{n} 8^n} x^{2n}$

a.) $\sqrt[n]{|a_n|} = \frac{2}{\sqrt[n]{8}} = \frac{2}{8} = \frac{1}{4} \Rightarrow R=4$ (5)

Véggpontok:

$x = -4$: $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{n}} (-\frac{1}{4})^n (-4)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{n}}$ div.
($\alpha = \frac{1}{2} < 1 \Rightarrow$ div.)

$x = 4$: $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{n}} (-\frac{1}{4})^n 4^n = \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{1}{\sqrt{n}}$: konv.
(Leibniz sor)

K.T.: $(-4, 4]$ (3)

b.) $u = x^2$ helyettesítéssel az a.) feladatot kapjuk:
5) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-2)^n}{\sqrt{n} 8^n} u^n$

\Rightarrow K.T. $-4 < u \leq 4$
 $-4 < x^2 \leq 4 \Rightarrow |x| \leq 2$
 $\forall x$ -re igaz

Tehát a K.T. $[-2, 2]$

2. feladat (26 pont)

Írja fel az alábbi függvény megadott ponthoz tartozó Taylor-sorát és adja meg annak konvergencia tartományát!

a) $f(x) = e^{x+3}; \quad x_0 = -4$

b) $g(x) = \frac{1}{x-3}; \quad x_0 = 5$

c) $h(x) = x^3 \cos(2x^2); \quad x_0 = 0$

$h^{(103)}(0) = ?$, $h^{(102)}(0) = ?$ (A sorfejtésből adjon választ!)

6 a.) $e^u = 1 + u + \frac{u^2}{2!} + \frac{u^3}{3!} + \dots \left(= \sum_{n=0}^{\infty} \frac{u^n}{n!} \right)$

$f(x) = e^{x+3} = e^{x+4-1} = e^{-1} e^{x+4} = \frac{1}{e} \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(x+4)^n}{n!}$

K.T.: $(-\infty, \infty)$

7 b.) $g(x) = \frac{1}{x-3} = \frac{1}{(x-5)+2} = \frac{1}{2} \frac{1}{1 - \frac{-(x-5)}{2}} =$
 $= \frac{1}{2} \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{-(x-5)}{2} \right)^n = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2^{n+1}} (x-5)^n$

K.T.: $\left| \frac{x-5}{2} \right| = \frac{|x-5|}{2} < 1 \Rightarrow |x-5| < 2$

K.T.: $(3, 7)$

13 c.) $\cos u = 1 - \frac{u^2}{2!} + \frac{u^4}{4!} - \dots = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{u^{2n}}{(2n)!}$

$h(x) = x^3 \cos 2x^2 = x^3 \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{(2x^2)^{2n}}{(2n)!} =$

$= \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{2^{2n}}{(2n)!} x^{4n+3}$ ⑥ K.T.: $(-\infty, \infty)$ ②

$h(x) = \sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k : a_k = \frac{h^{(k)}(0)}{k!}$

$\Rightarrow h^{(k)}(0) = k! a_k$ ②

$h^{(103)}(0) = 103! a_{103} = 103! (-1)^{25} \frac{2^{50}}{50!}$ ②
 $4n+3=103 \Rightarrow n=25$

$h^{(102)}(0) = 102! a_{102} = 0$ ①

$4n+3=102 \nexists n \in \mathbb{N}$
 tehát $a_{102} = 0$

an2Xz2pp101213|2 .

3. feladat (18 pont)

Írja fel az

$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{16+x^4}}$$

$x_0 = 0$ ponthoz tartozó Taylor-sorát és adja meg annak konvergencia tartományát!

Határozza meg

$$\int_0^1 f(x) dx$$

értékét közelítően az integrálandó függvényt nyolcadfokú Taylor-polinomjával közelítve!

Adjon becslést az elkövetett hibára!

$$\begin{aligned} f(x) &= \frac{1}{\sqrt{16}} \frac{1}{\sqrt{1+(\frac{x}{2})^4}} = \frac{1}{4} (1+(\frac{x}{2})^4)^{-1/2} = \text{(binomiális sor)} \\ &= \frac{1}{4} \sum_{n=0}^{\infty} \binom{-1/2}{n} \left(\left(\frac{x}{2}\right)^4\right)^n = \frac{1}{4} \sum_{n=0}^{\infty} \binom{-1/2}{n} \frac{1}{16^n} x^{4n} = \textcircled{6} \\ &= \frac{1}{4} \left(1 - \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{16} x^4 + \frac{(-\frac{1}{2})(-\frac{3}{2})}{1 \cdot 2} \frac{1}{16^2} x^8 + \frac{(-\frac{1}{2})(-\frac{3}{2})(-\frac{5}{2})}{1 \cdot 2 \cdot 3} \frac{1}{16^3} x^{12} + \dots \right) \\ &= \left(\frac{1}{4} - \frac{1}{2^7} x^4 + \frac{3}{2^{11}} x^8 - \frac{5}{2^{13}} x^{12} + \dots \right) \end{aligned}$$

$$KT: \left| \left(\frac{x}{2}\right)^4 \right| < 1 \Rightarrow |x|^4 < 16 \Rightarrow |x| < 2 \quad \textcircled{3} \quad R=2$$

$$\int_0^1 f(x) dx = \frac{1}{4} x - \frac{1}{2^7} \frac{x^5}{5} + \frac{3}{2^{11}} \frac{x^9}{9} - \frac{5}{2^{13}} \frac{x^{13}}{13} + \dots \Big|_0^1 =$$

$[0,1] \subset (-R,R)$

$$= \underbrace{\frac{1}{4} - \frac{1}{2^7 \cdot 5} + \frac{3}{2^{11} \cdot 9}}_{:=a} - \underbrace{\frac{5}{2^{13}} \frac{1}{13}}_{:=b} + \dots \approx a \quad |H| \leq |b|$$

Leibniz sor $\textcircled{9}$

4. feladat (30 pont)

$$f(x,y) = \begin{cases} \frac{(y-6)x^2}{x^2+y^2}, & \text{ha } (x,y) \neq (0,0) \\ 1, & \text{ha } (x,y) = (0,0) \end{cases}$$

a) $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x,y) = ?$

b) Írja fel az f'_x függvényt, ahol az létezik! Az origóban a definícióval dolgozzon!

c) Totálisan deriválható-e f a $(0,0)$ pontban?

d) $\left. \frac{df}{d\underline{e}} \right|_{(1,0)} = ?$, ha $\underline{e} \parallel \underline{i} + 3\underline{j}$

an 2x2 p p 10 12 13 / 3.

a.) $\lim_{\substack{\rho_n \rightarrow 0 \\ \varphi_n \text{ tets.}}} \frac{(\rho_n \sin \varphi_n - 6) \rho_n^2 \cos^2 \varphi_n}{\rho_n^2 \cos^2 \varphi_n + \rho_n^2 \sin^2 \varphi_n} = \lim_{\substack{\rho_n \rightarrow 0 \\ \varphi_n \text{ tets.}}} \frac{(\rho_n \sin \varphi_n - 6) \rho_n^2 \cos^2 \varphi_n}{\rho_n^2} =$

$$= \lim_{\substack{\rho_n \rightarrow 0 \\ \varphi_n \text{ tets.}}} \frac{\rho_n^2}{\rho_n^2} \left(\underbrace{\rho_n \sin \varphi_n}_{\rightarrow 0} - 6 \right) \cos^2 \varphi_n = -6 \cos^2 \varphi_n$$

Mivel függ φ_n -től $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x,y) \neq$

b.) $f'_x(x,y) = \frac{(y-6) 2x(x^2+y^2) - (y-6)x^2 2x}{(x^2+y^2)^2} = \frac{(y-6) 2xy^2}{(x^2+y^2)^2} \quad (4)$

$$f'_x(0,0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h,0) - f(0,0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{-6h^2}{h^2} - 1}{h} =$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{-7}{h} = \neq \quad (4)$$

c.) Mivel $f'_x(0,0) \neq$, f nem deriválható az origóban (nem teljesül a szükséges feltétel).

d.) $f'_y = \frac{x^2(x^2+y^2) - (y-6)x^2 2y}{(x^2+y^2)^2}$, ha $(x,y) \neq (0,0)$ (4)

$$\frac{df}{d\mathbf{e}} \Big|_{(1,0)} = \underbrace{\text{grad } f(1,0)} \cdot \mathbf{e} \quad (2)$$

\exists , mert $P_0(1,0)$ egy környezetében a parciálisok léteznek és folytonosak.

$$\mathbf{v} = \mathbf{i} + 3\mathbf{j} \quad |\mathbf{v}| = \sqrt{1+9} = \sqrt{10} \Rightarrow \mathbf{e} = \frac{1}{\sqrt{10}} \mathbf{i} + \frac{3}{\sqrt{10}} \mathbf{j} \quad (1)$$

$$\text{grad } f(1,0) = f'_x(1,0) \mathbf{i} + f'_y(1,0) \mathbf{j} = 0 \cdot \mathbf{i} + 1 \cdot \mathbf{j}$$

$$\frac{df}{d\mathbf{e}} \Big|_{(1,0)} = \mathbf{j} \left(\frac{1}{\sqrt{10}} \mathbf{i} + \frac{3}{\sqrt{10}} \mathbf{j} \right) = \frac{3}{\sqrt{10}} \quad (2)$$

$$f(x, y) = \frac{x e^{3y}}{x^2 + 1}$$

a) $f'_x = ?$; $f'_y = ?$, $\text{grad} f|_{(1,0)} = ?$

b) Írja fel az f függvény $P_0(1, 0)$ pontbeli érintősíkjának egyenletét!

a.) $f(x, y) = \frac{x}{x^2 + 1} e^{3y}$

$$f'_x = e^{3y} \frac{1 \cdot (x^2 + 1) - x \cdot 2x}{(x^2 + 1)^2} \quad (3)$$

$$f'_y = \frac{x}{x^2 + 1} e^{3y} \cdot 3 \quad (3)$$

$$\text{grad} f(1, 0) = f'_x(1, 0) \underline{i} + f'_y(1, 0) \underline{j} = 0 \underline{i} + \frac{3}{2} \underline{j} \quad (2)$$

b) $f'_x(P_0)(x - x_0) + f'_y(P_0)(y - y_0) - (z - f(P_0)) = 0 \quad (3)$

$$f(P_0) = \frac{1}{2}$$

$$0 \cdot (x - 1) + \frac{3}{2}(y - 0) - (z - \frac{1}{2}) = 0 \quad (2)$$

Pótfeladatok (csak az elégséges eléréséhez javítjuk ki):

6. feladat (10 pont)

Írja fel az alábbi függvény megadott ponthoz tartozó Taylor sorát és adja meg annak konvergencia tartományát!

a) $f(x) = \frac{1}{x^2 - 6}$, $x_0 = 0$

b) $g(x) = e^{-3x}$, $x_0 = 0$

a.) $f(x) = -\frac{1}{6} \frac{1}{1 - \frac{x^2}{6}} = -\frac{1}{6} \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{x^2}{6}\right)^n = \sum_{n=0}^{\infty} -\frac{1}{6^{n+1}} x^{2n} \quad (4)$

K.T.: $\left|\frac{x^2}{6}\right| = \frac{|x|^2}{6} < 1 \Rightarrow |x|^2 < 6 \Rightarrow |x| < \sqrt{6}$

K.T.: $(-\sqrt{6}, \sqrt{6}) \quad (2)$

b.) $e^{-3x} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-3x)^n}{n!} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-3)^n}{n!} x^n \quad (3)$

K.T.: $(-\infty, \infty) \quad (1)$

7. feladat (10 pont)

$$f(x, y) = y^3 e^{3x} + 2y^2 - 5x + 7$$

a) $f'_x = ?$, $f'_y = ?$

b) $\text{grad} f|_{(0,1)} = ?$, $df((0,1), (h,k)) = ?$

a.) $f'_x = y^3 e^{3x} \cdot 3 - 5$ (2)

$$f'_y = 3y^2 e^{3x} + 4y$$
 (2)

b.) $\text{grad} f(0,1) = f'_x(0,1) \underline{i} + f'_y(0,1) \underline{j} = -2 \underline{i} + 7 \underline{j}$ (3)

$$df((0,1), (h,k)) = f'_x(0,1) \cdot h + f'_y(0,1) \cdot k = -2h + 7k$$
 (3)